



c) për aq kohë sa parashikohet nga ligji për kundërvajtjet administrative, për të dhënat e parashikuara në pikën 3, germa “f”;

ç) 1 vit për të dhënat e parashikuara në pikën 3, germa “c” dhe për të dhënat e parashikuara në pikën 4;

d) për aq kohë sa parashikohet në udhëzimin nr. 17, datë 11.05.2012, të Komisionerit për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale dhe aktet në zbatim të tij, për të dhënat e parashikuara në pikën 3, germa “g”;

dh) 3 muaj pas përfundimit të afatit apo vlefshmërisë së veprimit të kërkuar në dokumentin shkresor, për të dhënat e parashikuara në pikën 5, germa “a”;

e) 5 vjet për hyrjet dhe daljet e regjistruara në arkiv elektronik.

14. Nëse anonimizimi i pakthyesëm, i parashikuar në pikën 13, është teknikisht i pamundur, të dhënat në fjalë fshihen përfundimisht.

15. Qendra për Përpunimin dhe Mbrojtjen e të Dhënave, bazuar në të drejtën për njohje që jep legjislacioni ose marrëveshjet në fuqi, përcakton institucionet dhe strukturat që aksesojnë dhe shfrytëzojnë drejtpërdrejt të dhënat e mbledhura dhe regjistruara nga rojet kufitare në arkivat elektronikë, si dhe menaxhon përdoruesit.

16. Për rastet e çështjeve të veçanta, për të cilat një përdorues i caktuar kërkon, për shkak të detyrës, të aksesojë të dhënat përtej afatit të parashikuar të konsultimit dhe shfrytëzimit të drejtpërdrejtë për strukturën ku përdoruesi bën pjesë, kërkesa për akses, miratimi i saj, zbatimi dhe mbyllja e aksesit, përcaktohen me urdhër të drejtorit të Policisë së Shtetit.

17. Policia Kufitare dhe e Migracionit vendos në dispozicion të autoriteteve të tjera të dhënat e mbledhura prej saj, në kuptim të nenit 20, pika 1, germa “d”, të ligjit nr. 71/2016, “Për kontrollin kufitar”, vetëm në rast se këto të dhëna nuk, ose nuk mund të konsultohen dhe shfrytëzohen drejtpërdrejt nga autoriteti që i kërkon.

18. Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale vlerëson në mënyrë periodike, si dhe rast pas rasti, përputhshmërinë e të dhënave të përpunuara sipas parashikimeve të pikave 3,4 dhe 5, me qëllimin e përpunimit të tyre.

19. Subjektet e të dhënave personale të mbledhura dhe regjistruara nga rojet kufitare, në zbatim të ligjit nr. 71/2016, “Për kontrollin kufitar”, të drejtën për t’u informuar e ushtrojnë nëpërmjet strukturave përgjegjëse të Policisë së Shtetit për informimin e qytetarëve, të përcaktuara me urdhër të drejtorit të Policisë së Shtetit.

20. Drejtoria e Përgjithshme për Kufirin dhe Migracionin merr masat për zbatimin e afateve të parashikuara në këtë udhëzim për arkivat shkresorë.

21. Struktura përgjegjëse për teknologjinë dhe informacionin, në Drejtorinë e Policisë së Shtetit merr masat për zbatimin e afateve të ruajtjes, aksesimit dhe anonimizimit të pakthyesëm apo fshirjes së të dhënave personale që përpunohen në arkivat elektronikë për efekt të kontrollit kufitar.

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KOMISIONERI PËR TË DREJTËN E  
INFORMIMIT DHE MBROJTJEN  
E TË DHËNAVE PERSONALE  
**Besnik Dervishi**

MINISTRI I PUNËVE TË BRENDSHME  
**Saimir Tahiri**

**URDHËR**  
**Nr. 182, datë 20.9.2016**

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES  
“PËR TRAJTIMIN E LLOJEVE TË  
FAUNËS SË EGËR NË ZOOPARQE DHE  
NË MJEDISE TË TJERA, KU INDIVIDËT  
I EKSPOZOHEN PUBLIKUT”**

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102 të Kushtetutës, të shkronjës “d”, të nenit 28, të ligjit nr. 9000, datë 30.1.2003, “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Ministrave” dhe në zbatim të nenit 26, pika 2, të ligjit nr. 10006, datë 23.10.2008, “Për mbrojtjen e faunës së egër”, të ndryshuar,

**URDHËROJ:**

1. Miratimin e rregullores “Për trajtimin e individëve të llojeve të faunës së egër në zooparqe apo në mjedise të tjera, ku individët i ekspozohen publikut”, sipas draftit që i bashkëlidhet këtij urdhri, si pjesë përbërëse e tij.



2. Drejtoria e Biodiversitetit dhe Zonave të Mbrojtura dhe Drejtoria Juridike, e Komunikimit dhe Prokurimeve të dërgojnë urdhrin për botim pranë Qendrës së Botimeve Zyrtare, brenda 2 ditëve nga miratimi i tij.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I MJEDISIT  
**Lefter Koka**

**RREGULLORE**  
PËR TRAJTIMIN E LLOJEVE TË FAUNËS SË  
EGËR NË ZOOPARQE DHE NË MJEDISE  
TË TJERA, KU INDIVIDËT I EKSPOZOHEN  
PUBLIKUT

KREU I  
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1  
**Qëllimi**

Rregullorja “Për trajtimin e individëve të llojeve të faunës së egër në zooparqe dhe në mjedise të tjera, ku individët i ekspozohen publikut” ka si që qëllim të mbrojë faunën e egër dhe të ruajë biodiversitetin, nëpërmjet masave të inspektimit të aktivitetit të parqeve zoologjike (zooparqeve) në territorin e Republikës së Shqipërisë.

KREU II  
MASAT RUAJTËSE (KONSERVUESE) DHE  
MIRËMBAJTJA E KAFSHËVE

Neni 2  
**Masat ruajtëse (konservuese) që duhet të  
zbatohen në zooparqet**

1. Zooparqet duhet të zbatojnë një sërë masash ruajtëse (konservuese):

a) Të marrin pjesë në kërkime që do të çojnë në thellimin e njohurive, nga të cilat do të përfitojnë llojet; në trajnime për fushën e konservimit; në shkëmbimin e informacionit që lidhet me ruajtjen e llojeve dhe me shumimin në gjendje jo të lirë, ripopullimin dhe riintroduktimin (rifutjen) e llojeve në jetën e egër;

b) Të promovojnë edukimin dhe ndërgjegjësimin e publikut dhe në shkollë për ruajtjen e biodiversitetit, duke ofruar informacione specifike për llojet e ekspozuara, për habitatet natyrore, për mundësitë dhe opsionet për

planifikimin e rifutjes së tyre në natyrë dhe në problematikat e konservimit të llojeve të ndryshme;

c) Të akomodojnë kafshët në kushte që synojnë të kënaqin kërkesat biologjike dhe ato të ruajtjes, duke siguruar rrethimin specifik sipas llojit dhe duke mbajtur një standard të lartë të kujdesit për to, nëpërmjet zhvillimit të një programi të kujdesit veterinar parandalues dhe kurativ, si dhe të ushqimit;

d) Të kenë lloje të shëndetshme dhe të përmbushin nevojat biologjike të tyre, të garantojnë mirëqenien e tyre dhe ruajtjen e llojeve, duke mundësuar edhe mbrojtjen e mjedisit;

e) Të sigurojnë mbajtjen dhe mbrojtjen e kafshëve nëpërmjet programeve dhe trajtimeve veterinarë e kurative, duke ofruar një dietë të saktë;

f) Të marrin masa për të parandaluar largimin e kafshëve, në mënyrë që të shmangen kërcënimet ekologjike për llojet indigjene dhe të parandalohet përhapja e llojeve të huaja (invazive);

g) Të mbajnë dhe të përditësojnë *database*-n dhe regjistrin për të gjithë individët e çdo lloji që gjenden në koleksionin e kopshtit zoologjik.

Neni 3

**Mirëmbajtja e kafshëve, mirëqenia dhe  
shëndeti i tyre**

1. Në zooparqe duhet të zbatohen rregullat e mëposhtme për të siguruar mirëqenien e kafshëve:

a) Vëzhgimi rutinë i kafshëve duhet të kryhet çdo ditë nga personeli i autorizuar;

b) Çdo lloj që paraqet situata stres, është i sëmurë apo i plagosur, duhet t'i jepet ndihma e shpejtë dhe e specializuar nga mjeku veterinar;

c) Hyrja e vizitorëve në parkun zoologjik me mjete private lejohet vetëm në vendet e caktuara për parkim për të evituar shqetësimin e individëve në parqe.

KREU III

MJEDISI, USHQIMI, KUJDESI VETERINAR  
DHE PROTOKOLLI PAS NGORDHJES SË  
KAFSHËVE

Neni 4

**Hapësira, nevoja për ecje dhe bashkëjetesa me  
lloje të tjera**

1. Individët e llojeve të faunës së egër duhen vendosur në territore të rrethuara me gardhe, kafaze apo në vaska në mënyrë të tillë që të lejojnë



kryerjen e aktivitetit fizik, në bazë të përkatësisë llojore.

2. Gardhet, kafazet apo vaskat duhen dimensionuar në mënyrë efikase dhe llojet duhen menaxhuar, në mënyrë që:

- a) Të evitohet që llojet të krijojnë grupe dominante, të cilat nuk i përkasin llojit;
- b) Të evitohen konfliktet midis llojeve;
- c) Të ndalohet infektimi i individëve nga parazitë të ndryshëm.

3. Individët nuk duhen provokuar për të pasur sjellje jashtë natyrës së tyre, për të përfutuar argëtime nga ana e vizitorëve.

4. Shpërndarja e llojeve në territore të rrethuara me gardhe, kafaze apo në vaska të afërta me njëra-tjetrën bëhet në mënyrë të tillë që të mos bashkëveprojnë me njëri-tjetrin dhe të mos krijohet stres midis tyre.

5. Gardhet, kafazet dhe vaskat duhet të kenë hapësira të mjaftueshme dhe të ndara për femrat e mbarsura apo që kanë të vegjël në mënyrë të tillë që të evitohen situata të stresit apo të vuajtjes.

6. Largimi dhe izolimi i femrave të mbarsura apo i femrave më të vogla duhet të bëhet vetëm me lejen e veterinarit apo të përgjegjësit të parkut zoologjik.

#### Neni 5

##### Kushtet e mjedisit

1. Temperatura, ventilimi dhe drita e kafazeve duhet të jenë të përshtatshme për të siguruar mirëqenie për çdo lloj në të gjithë jetën e tij. Në mënyrë të veçantë:

- a) Duhet mbajtur me kujdes femrat e mbarsura, gati në lindje apo ato që sapo kanë lindur për të përmbushur të gjitha kërkesat e tyre fiziologjike;
- b) Llojet e reja që do të futen në kopshtin zoologjik të introduktohen (rifuten) gradualisht, në mënyrë që mos ketë probleme me ambientimin e tyre;

c) Vaskat për llojet detare duhen ajrosur duke mbajtur nën kontroll parametrat e ujit, i cili duhet të ketë standarde sanitare për të siguruar mirëqenien e llojeve;

d) Territoret e hapura të rrethuara me gardhe duhet të kenë strehime për të evituar shiun dhe diellin e fortë.

#### Neni 6

##### Ushqimi

1. Ushqimi dhe lëngjet duhet të kenë vlera ushqimore që t'i përgjigjen çdo individ të një lloji, duke pasur parasysh moshën, kushtet fizike dhe kushtet e përgjithshme shëndetësore.

2. Vëmendje të veçantë duhet të ketë për llojet, të cilat kanë trajtime mjekësore ose femrat gjatë kohës së mbarsjes.

3. Paketimi i ushqimeve duhet të kryhet në bazë të normave higjienike.

4. Duhet të ndalohet dhënia e ushqimeve nga vizitorët e parkut.

5. Ambientet e parkut duhen mbajtur në kushte higjieno-sanitare të përshtatshme (duke përdorur produkte jotoksike) në të gjithë territorin e zooparkut dhe vaskat për të zvogëluar rrezikun e transmetimit të sëmundjeve ngjitëse. Në rastin e vaskave me ujë duhet monitoruar cilësia kimike e ujit.

#### Neni 7

##### Kujdesi veterinar për kafshët

1. Në parqet zoologjike duhet që të ketë një asistencë veterinarë.

2. Parku zoologjik duhet të ketë një program për kujdesin shëndetësor, i cili zbatohet në praktikë vetëm nën kujdesin e veterinerëve.

3. Në kujdesin e mjekëve veterinerë duhet të kryhen analiza rutinë, të cilat përfshijnë kontrollin ndaj parazitëve dhe kryerjen e vaksinimit në mënyrë të rregullt për çdo individ.

4. Parqet zoologjike duhet të garantojnë një asistencë të mjekut veteriner 24 orë në 24, gjatë gjithë javës.

5. Parqet duhet të kenë një vend të caktuar për kujdesjen e kafshëve të lënduara, të sëmura apo të stresuara.

#### Neni 8

##### Protokolli pas ngordhjes së kafshëve

1. Kafshët e ngordhura duhet të menaxhohen në mënyrë të tillë që të parandalohet transmetimi i sëmundjeve ngjitëse të kafshët e tjera.

2. Shkaku i ngordhjes së kafshëve duhet të identifikohet gjithnjë nga veterineri dhe kjo praktikë duhet të kryhet nëpërmjet autopsisë nga mjeku veterinar apo nga mjeku patolog.

3. Pas kryerjes së autopsisë duhet të procedohet me mënyrë të shpejtë për heqjen e karkasës dhe të organeve të brendshme.



#### KREU IV MBROJTJA DHE SIGURIA

Neni 9

##### **Rrethimi me gardhe**

1. Të gjitha llojet duhen mbajtur në territore të rrethuara me gardhe ose në kafaze, përfshirë edhe ato lloje të cilat nuk janë të rrezikshme.

2. Rrethimi i gardheve dhe kafazet duhet të projektohen, ndërtohen dhe të mirëmbahen në mënyrë të tillë që t'i përshtaten çdo lloji.

3. Llojet e rrezikshme të cilat mund të kapërcejnë gardhet duhet të mbahen në kafaze të mbyllura me rrjeta, me mure dhe me çati, në mënyrë të tillë që të pengohet kapërcimi i tyre nga lloje të rrezikshme.

4. Llojet brejtëse duhet të mbahen në kafaze ose në territore të rrethuara me gardhe, të cilat pengojnë largimin e tyre.

5. Rrjetat që rrethojnë gardhet duhet të jenë të salduara dhe të fiksuara mirë në tokë.

6. Portat e kafazeve që strehojnë lloje të rrezikshme duhet të mbyllën në mënyrë të sigurt.

7. Vaskat për llojet ujore duhet të jenë të projektuara për të parandaluar rrezikun, si për llojet e strehuara ashtu edhe për vizitorët.

Neni 10

##### **Barrierat**

1. Në zonat ku ekspozohen lloje të rrezikshme duhet të instalohet një barrierë ndarëse për vizitorët, për të parandaluar kontaktin e mundshëm.

2. Barrierat për vizitorët duhen ndërtuar në mënyrë të tillë që fëmijët e vegjël të mos e kalojnë apo të kapërcejnë gardhin.

Neni 11

##### **Gardhet perimetrale**

Gardhet perimetrale duhet të projektohen, ndërtohen dhe mirëmbahen, në mënyrë të tillë që të mos inkurajojnë vizitorët që t'i kapërcejnë ato. Asnjë gardh perimetral nuk duhet të jetë i elektrizuar ose të ketë një lartësi më të madhe se 2 metra.

#### KREU V SINJALISTIKA DHE SIGURIA PËR VIZITORËT

Neni 12

##### **Sinjalistika për vizitorët**

1. Çdo territor i rrethuar me gardh dhe kafaz, që akomodon lloje të rrezikshme, duhet të ketë lajmërim me tabela të dukshme dhe me animacion e përmasa të përshtatshme, që paralajmërojnë për rrezikun e mundshëm dhe që të mos kapërchet gardhi apo kafazi.

2. Çdo gardh i elektrizuar duhet të ketë tabelë të afishuar, e cila duhet të paralajmërojë vizitorët për rrezikun.

3. Tabelat e paralajmërimit duhet të jenë të afishuara si brenda ashtu dhe jashtë gardhit.

Neni 13

##### **Largimi i llojeve nga kafazet**

1. Operatorët e kopshtit zoologjik duhet të jenë të trajnuar për të mënjanuar rrezikun, i cili mund të vijë si pasojë e arratisjes së individëve të llojeve nga kafazet.

2. Në rastet e largimit të llojeve nga kafazi zbatohen planet e emergjencës.

Neni 14

##### **Siguria për vizitorët**

1. Ndërtesat, strukturat dhe zonat që vizitohen nga publiku duhet të përmbushin kushtet e mëposhtme të sigurisë:

a) Vizitorëve u ndalohet hyrja në ndërtesa të cilat paraqesin rrezik për shëndetin apo për sigurinë e tyre;

b) Pemët në zonat ku vizitorët qëndrojnë apo ecin duhen kontrolluar, krasitur dhe prerë;

c) Pranë ambienteve ujore duhet të vendosen tabela informuese për të shmangur incidente të mundshme me vizitorët;

Neni 15

##### **Emergjencat**

1. Në parqet zoologjike, të cilat strehojnë lloje helmuese me qëllime konservimi (ruajtjeje), duhet të ruhen në mënyrë korrekte antihelmet, të cilat duhet të jenë brenda afatit të vlefshmërisë së tyre.

2. Personeli duhet të trajnohet për kryerjen e procedurave në raste kur vizitori pickohet nga lloje helmuese.

